A° 1849. N° 139.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

Saturdag den 17 November.

LONDEN den 14 november (*des avonds*).

De gezondheid der Koningin-Weduwe is sedert de laatste dagen niet verergerd, ofschoon zij steeds zwak en in zorgelijken toestand blijft.

De Prins van Joinville en de Hertog van Aumale hebben gisteren prins *Albert*, in de omstreken van het kasteel van Windsor, op de jagt vergezeld.

Den vorigen dag had prins *Albert* de tentoonstelling te Birmingham bezocht, en de belangrijkste voorwerpen in verschillende vakken met groote naauwkeurigheid en blijken van zaakkennis gadegeslagen.

— *Manning* en zijne vrouw hebben gisteren, door de doodstraf met de koord, het loon hunner misdaad ontvangen. Ofschoon, ook uit eene schriftelijke verklaring des moordenaars, onwederlegbaar blijkt, dat de vrouw de hoofdpersoon bij den gruwelijken moord van *O'Connor* geweest is, heeft zelfs de geestelijke, die hun tot in de laatste oogenblikken met gemoedelijken ijver bijstond, hare volledige bekentenis niet kunnen verwerven, en heeft zij bij herhaling geweigerd haren man te spreken. Op het schavot echter voegde zij hem eenige woorden toe, en reikten die rampzalige slagtoffers van roof- en moordzucht elkander de hand, als tot wederzijdsche vergiffenis. Het getal der toeschouwers wordt op minstens vijftigduizend geschat. Door het gedrang zijn eenige menschen gekneusd en gekwetst.

Naar aanleiding dezer regtspleging heeft de beroemde *C. Dickens* een brief in een der dagbladen doen plaatsen, waarin hij de redenen ontwikkelt die hem de uitvoering van doodvonnissen in het openbaar ten sterkste doen afkeuren. Ook hij is van oordeel dat de zedelijkheid daardoor meer lijdt dan wint. De *Times* wederlegt zijne redenering, onderanderen door te beweren, dat velen onder de groote volksmenigte het betwijfelen zouden of aan den eisch der geregtigheid wel altijd voldaan was, bijaldien zij vernamen dat de doodvonnissen binnen de muren eener gevangenis waren uitgevoerd.

— De uit Noord-Amerika ontvangen berigten, tot 3 dezer, zijn ten opzigte der Vereenigde Staten zonder eenig belang, en ook uit Canada zeggen zij niets anders dan dat de beweging om dat Land met de Staten vereenigd te krijgen verminderde, en dat het overbrengen van den zetel des Gouvernements naar Toronto nu officieel aangekondigd was.

PARIJS den 14 november.

Het Hoog Geregtshof te Versailles heeft gisteren uitspraak gedaan in de zaak wegens den aanslag van den 13 junij. Van de 31 aanwezige beschuldigden zijn er 11 vrijgesproken, 17 tot deportatie en 3 tot gevangenschap van 3 tot 5 jaren veroordeeld. Onder de veroordeelden bevinden zich negen volksvertegenwoordigers en de kolonel *Guinard*. Na het aanhooren van het vonnis riepen bijna al de beschuldigden met krachtige stemmen: *Leve de democratische en socialistische Republiek!* Zij zijn reeds van Versailles naar de conciergerie alhier overgevoerd.

De uitspraak van het Hof heeft bij de Bergpartij groote ontsteltenis te weeg gebragt. Gisteren miste men al de leden dier partij in de zitting der Wetgevende Vergadering; zij schijnen er aan gedacht te hebben gezamenlijk af te treden, maar dat voornemen weder te hebben laten varen. De beraadslagingen in de Vergadering waren gisteren niet van algemeen belang en liepen over verschillende ingediende voorstellen. Heden werd met 393 tegen 166 stemmen het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij aan den Minister van Oorlog buitengewone credieten worden geopend, ten bedrage van 37,967,000 fr. voor niet op de begrooting van 1849 voorziene uitgaven. De Minister van Finantien erlangde daarop het woord voor eene mededeeling der Regering en diende verschillende financiële wetten in, strekkende tot intrekking van het ontwerp eener wet op de inkomsten, tot behoud der belasting op de dranken, tot het brengen van eenige wijzigingen in de brievenport, enz. Uit de mededeelingen van den Minister bleek onderanderen, dat het totaal der te korten thans 534 millioenen beloopt; dat de Regering voorstelt eene commissie te benoemen, welke de gebreken in de wijze van heffing der belasting op de dranken zal aanwijzen, en dat vooral op de begrootingen van oorlog en marine aanzienlijke bezuinigingen worden voorgeslagen. De verschillende ingediende ontwerpen strekken eensdeels om eene vermindering van uitgaven van omtrent 23 millioenen te bekomen op de departementen van oorlog, marine, binnenlandsche zaken en openbare werken, en anderdeels om eene vermeerdering van ontvangsten van meer dan 30 millioenen te erlangen. Na eenige hevige woordenwisselingen werd besloten, de verschillende ontwerpen naar de commissie voor het budget te verzenden. In den loop der zitting werd nog een wetsontwerp goedgekeurd, strekkende tot het verleenen van een crediet van 522,019 fr. 33 centimes, tot betaling, bij gebreke der Grieksche Regering, van het den 1 september 1849 vervallen halfjaar interesten.

— Heden wordt veel gesproken van de op handen zijnde terugkeering alhier der heeren *de Beaumont* en *de Lamoricière*, gezanten der Republiek te Weenen en St. Petersburg.

— De geschillen tusschen Marokko en Frankrijk schijnen tot eene geheele vredebreuk te zullen leiden door het gedrag der Marokkaansche Regering; zoo heeft de Pacha van Mogador zich nu weder met geweld tegen het vertrek van den Franschen Consul uit die stad verzet. Toen deze zich met zijne familie wilde inschepen, heeft de Pacha hem uit de sloep doen halen en naar het consulaat brengen, waar hij sedert door eene sterke wacht werd bewaard. De *Pomona* was nu van Tanger naar Mogador gezonden, om den Consul op te eischen, en hem, des noods, met geweld weg te voeren.

— Aan de stedelijke deputatie van Rome, welke den Paus is gaan uitnoodigen naar zijne Staten terug te keeren, zou *Pius IX* geantwoord hebben: „Het stuitte ons tegen de borst naar onze Staten terug te keeren, zoo lang men in Frankrijk onzen onafhankelijken wil in twijfel trok; maar thans, nu een gelukkige keer van zaken een einde schijnt te zullen maken aan allen twijfel te dezen opzigte, hopen wij binnen kort in den schoot van ons Rome te kunnen wederkeeren." — De Piémontesche Kamer der Gedeputeerden heeft de verkiezing van *Manin*, den gewezen president der Venetiaansche Republiek, geldig verklaard, en zal waarschijnlijk eveneens handelen met de verkiezing van *Mamiani*; hunne verkiezing is echter onregelmatig, daar zij geene brieven van naturalisatie hebben.

KEULEN den 15 november.

De aartshertog *Albert* van Oostenrijk, gouverneur van Maintz, hield gisteren eene groote revue over de te Frankfort in bezetting liggende Bondstroepen, en verliet daarop die stad, om het bevel over het derde legerkorps in Boheme te aanvaarden.

Hoewel de toestemming van Wurtemberg in het *interim* der Duitsche zaken nog niet te Berlijn is ontvangen, kent men die toch reeds langs een anderen weg, en houdt zich verder overtuigd dat ook de overige zwarigheden tegen het tot stand komen der Bonds-Commissie uit den weg geruimd zullen worden.

— In Sleeswijk groeit de ontevredenheid jegens het tegenwoordig Landsbestuur van dag tot dag aan, vooral sedert het niet alleen de gewone belastingen, maar ook die, welke tot goedmaking der oorlogskosten dienen moeten, met groote gestrengheid invordert. Velen gelooven dat het weldra tot eene uitbarsting komen zal, in welk geval, volgens sommigen, de Pruissische en Zweedsche bezettingstroepen de Hertogdommen ontruimen en hen aan hun lot overlaten zouden. Men gelooft dat de vredehandel nu verder te Kopenhagen zal worden voortgezet. Uit Kiel wordt geschreven dat de bekende baron *Blome* van Falkenberg eene uitnoodiging naar genoemde hoofdstad ontvangen heeft; ook de heeren *Pechlin* en *Usedom* zullen derwaarts reizen.

— Te Pesth zijn de Israëliten verontrust door het besluit van den opperbevelhebber des legers, dat zij de hun opgelegde oorlogscontributie binnen tweemaal vier en twintig uren voldoen moesten; bij gebreke waarvan een twintigtal van de voornaamste kooplieden dier Natie als gijzelaars in arrest zouden worden genomen.

— Uit Semlin wordt, onder dagteekening van 1 dezer, geschreven, dat de krijgstoerustingen in Servië ijverig werden voortgezet; de kruidfabrijken hadden druk werk, en behalve dat twaalfduizend geweren uit Rusland waren ontvangen, had de Senaat een bevel aan alle weerbare inwoners uitgevaardigd, om zich, door verkoop van hun overtollig rundvee, van wapenen te voorzien, en zich in den wapenhandel te oefenen. Deze oorlogzuchtige toebereidselen zijn des te minder verklaarbaar, naardien het Turksche vraagstuk als beslist en de opstand in Bosnië als geëindigd mag worden beschouwd.

'sGRAVENHAGE den 15 november.

Den 14 dezer heeft Z. M. het volgend besluit genomen:

Wij WILLEM III, enz.

Gezien het rapport van onzen Minister van Binnenlandsche Zaken van den 13 november 1849, litt. B, 1ste afd.;

Gelet op de bezwaren waartoe art. 31 alinea 2 van ons besluit van den 23 october 1849 (*Staatsblad* n.° 56) in de toepassing aanleiding zou kunnen geven,

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 31 van ons besluit van den 23 october 1849 (*Staatsblad* n.° 56) wordt vervangen door de volgende bepaling:

„Met het rondbrengen en afhalen der inschrijvingbiljetten en hoofdelijke invullingregisters worden door „de gemeentebesturen belast de wijkmeesters of van „wege het gemeentebestuur benoemde commissarissen „of agenten van beproefde trouw, naauwgezetheid en „kunde.

„De hoofden der gemeentebesturen houden toezigt „over de naauwkeurige invulling."

Onze Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

— Zijne Majesteit heeft, bij onderscheiden besluiten, goedgevonden: 1°, te benoemen, den 1sten luitenant-kwartiermeester *J. van Dijl*, van het 4de regement infanterie, tot kapitein-kwartiermeester op non-activiteit, met aanstelling tevens tot directeur van het groot Rijks hospitaal te Utrecht; bij het 4de regement infanterie, tot 1sten luitenant-kwartiermeester, den 2den luitenant-kwartiermeester *J. F. van der Hoek*, van het regement; bij het leger in Oostindië, tot adjunct paarden-arts, den civilen vee-arts der 1ste klasse, *J. P. J. Reyntjes*, en 2°, over te plaatsen, bij het wapen der infanterie van het leger in Oostindië, den 2den luitenant *J. G. van Imbyze van Batenburg*, van het 7de regement infanterie.

Bij besluit van den 15 dezer heeft Zijne Majesteit tot burgemeester en secretaris der gemeente Emmen, in plaats van wijlen *J. J. Wellinge*, benoemd mr. *L. Oldenhuis Tonckens*.

— De Minister van Finantien, als daartoe gemagtigd bij Koninklijk besluit van den 12 dezer (*Staatsblad* n.° 57), ter uitvoering der wet van 17 september 1849 (*Staatsblad* n.° 45), heeft ter algemeene kennis gebragt: 1°, dat van maandag 3 december tot en met saturdag 15 december 1849, de daarin vallende zondag uitgezonderd, als mede op maandag en dingsdag 17 en 18den dier maand, bij de Nederlandsche Bank en bij de betaalmeesters in de arrondissementen, met uitzondering van dien te Amsterdam, op de gewone kantoor-uren ter inwisseling kunnen worden aangeboden: de *stukken van vijf en twintig centen* volgens de wet van den 28 september 1816 (*Staatsblad* n.° 50) geslagen; 2°, dat de inwisseling der 25centsstukken zal plaats hebben tegen nieuwe zilveren munten, het zij standpenningen, het zij pasmunten; 3°, dat, bij tijdelijke ongenoegzaamheid der kassen, door de betaalmeesters zullen worden afgegeven bewijzen op de Nederlandsche Bank te Amsterdam, bij vertoon aldaar betaalbaar als onder 2° vermeld, of bewijzen bij hen zelven, mede in dier voege betaalbaar vijf dagen na dato, en zulks naar keuze door de belanghebbenden te doen bij de inwisseling der stukken van 25 centen; 4°, dat de ontvangers der belastingen de inwisseling zullen bevorderen door overneming, tot en met 18 december aanstaande, van de voormelde stukken van 25 centen tegen nieuwe specien, zoo veel hunne kassen dit toelaten, en 5°, dat de gedachte stukken van 25 centen met den 16 december 1849 buiten omloop worden gesteld, en dien ten gevolge niet meer in betalingen voor de schatkist zullen aangenomen worden, noch door de ingezetenen zullen behoeven te worden aangenomen.

— Bij arrest van het Provinciaal Hof in Zuidholland, van den 5 dezer, is beslist: dat het reglement op de uitoefening der groote- of zoutharingvisscherij voor de provincie Holland, door den Koning onder wijzigingen goedgekeurd, verbindend is, en dat de stuurman op eene haringbuis strafbaar is voor het niet behoorlijk zonderen van den haring.

— Gisteren avond is alhier overleden de heer mr. *C. Vollenhoven*, die, om zijne hoedanigheden als mensch en in zijne langdurige loopbaan als staatsbeambte, algemeen werd hooggeschat. Kort na de omwenteling van 1813, waarvan in deze dagen het verjaarfeest weder invalt, werd hij geplaatst bij den Raad van State, waartoe met veel vrucht volbragte regtsstudien en eene aanvankelijke optreding in de staatsdienst hem bijzonder aanbevolen. Gedetacheerd bij het departement van binnenlandsche zaken, werd hij, na met onderscheiden andere gewigtige werkzaamheden belast te zijn geweest, later bepaaldelijk benoemd tot administrateur van het binnenlandsch bestuur; en met den meesten ijver bleef hij die betrekking vervullen tot in den jare 1832, toen hij geroepen werd tot de functien van secretaris-generaal van het departement; functien, die hij met niet mindere werkzaamheid bekleedde tot in het jaar 1848, toen hij verheven werd tot raad-adviseur, bepaaldelijk bestemd om den Minister bij afwezigheid te vervangen.

De heer *Vollenhoven* was staatsraad in buitengewone dienst en kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw. Het Rijk verliest in hem een door en door kundig ambtenaar, die vooral door vaardigheid van begrip en scherpzinnigheid van oordeel uitblonk; hij behoorde tot hen, die, wars van omkeering, met zijnen tijd wist mede te gaan, en paarde, met degelijkheid voor de vervulling zijner onderscheiden betrekkingen, veel smaak voor wetenschappen en schoone kunsten. Beminnelijk van karakter, hulpvaardig waar hij kon, is zijn verlies onherstelbaar voor zijne kinderen, treffend voor zijne talrijke vrienden. Hoe de heer *Vollenhoven* was gezien bij de ambtenaren van het departement, waaraan bijzonder zijne zorgen waren gewijd, is nog gebleken, toen hem, weinige jaren geleden, door die ambtenaren, bij gelegenheid dat hij vijf en twintig jaren aan die hoofdafdeeling des bestuurs verbonden was geweest, een aanzienlijk geschenk in zilver werd aangeboden, begeleid van eenen brief, die vervat was in de voor den overledene meest vereerende bewoordingen. De heer *Vollenhoven* mogt den ouderdom van 71 jaren bereiken.

— Met genoegen verneemt men, dat een veertigtal toonkunstenaars het voornemen heeft opgevat dezen winter in de zaal op den Fluweelen Burgwal, bij inteekening, te geven een zestal concerten, in dier voege als voor eenige jaren bestaan hebben. De leiding van het orchest is opgedragen aan den heer *J. M. Coenen*. — De geringe contributie en de talenten der medewerkende toonkunstenaren doen ons dit plan in hooge mate toejuichen, met den wensch dat eene ruime deelneming de ondernemers in staat moge stellen spoedig aan eene lang gevoelde behoefte gevolg te geven.

Staten-Generaal.

TWEEDE KAMER. — *Zitting van donderdag 15 november.*

In deze zitting zijn aan de orde van den dag de beraadslagingen over het voorstel van den heer *Fokker*, strekkende daartoe, dat de Commissie van rapporteurs over het ontwerp betrekkelijk de kieswet zal worden uitgenoodigd, haar algemeen verslag uit te brengen, en dat de beraadslagingen over dat ontwerp tegen aanstaanden maandag zullen worden bepaald.

De heer *van Zuylen van Nyevelt* staat het gevoelen voor, dat de Kamer bevoegd is, onderwerpen, die in eene vorige Zitting niet zijn ten einde gebragt, in eene nieuwe Zitting af te handelen. Hij kan dan ook niet deelen het gevoelen, gisteren door den heer *de Man* ontwikkeld, dat het tot de prerogativen der Kroon zou behooren, om, door de sluiting der Zitting, de verdere behandeling van aanhangig geblevene zaken te stuiten. Uit hetgene de Minister van Binnenlandsche Zaken in de zitting van eergisteren gezegd heeft ten aanzien van de in de vorige Zitting aanhangig geblevene ontwerpen, leidt de spreker af, dat de Regering zelve erkent, dat de Kamer bevoegd is, nopens de verdere behandeling dier voordragt eene beslissing te nemen. Ook de spreker acht het wenschelijk, dat de vraag nopens de bevoegdheid der Kamer ten deze worde beslist, en in zoo verre is hij het met den heer *Fokker* eens. Doch hij kan niet toegeven, dat de wijze, waarop voorgesteld is die beslissing te nemen, aannemelijk zou zijn. Indien men toch zou verwerpen het aan de orde van den dag stellen van de beraadslagingen over de voordragt der kieswet, dan zou er geene beslissing vallen nopens de vraag, die zich hier heeft voorgedaan. Hij vindt het allezins doelmatig, dat de Kamer het vraagstuk uitmake, doch dit dient bepaaldelijk te geschieden bij haar reglement van orde. Het is mogelijk dat er gevallen kunnen bestaan dat de sluiting der Zitting ook de stuiting van sommige werkzaamheden te weeg brengt, doch het is eene andere vraag, of niet in den regel alleen door de ontbinding der Kamers de aanhangig geblevene zaken moesten eindigen; veel hangt daarbij, in het eerste geval, af, of de nieuwe Kamer uit nagenoeg dezelfde bestanddeelen is zamengesteld. Ten bewijze hoe noodzakelijk het is, dat er nopens deze zaak vaste regelen worden gesteld, wijst de spreker daarop, dat, wanneer er eene Commissie benoemd wordt, zoo als dit in de vorige Zitting is geschied, ten aanzieu van het tiendregt, en deze mogt hare taak nagenoeg geëindigd hebben, dan haar arbeid door de eenvoudige sluiting der Zitting niet behoort te kunnen worden gestuit. Evenzoo kan dit geschieden met eene enquête, die van wege de Kamer ingesteld en nog hangende gebleven is. Is ook deze door de sluiting der Zitting gestuit? Of kan zij in de nieuwe Zitting worden voortgezet? Uit een en ander blijkt, zegt de spreker, de noodzakelijkheid, dat er

bepaald worde, of de behandeling van aanhangig gebleven zaken alleen door de sluiting der Zitting zal eindigen, dan wel of dit alleen het geval zal wezen bij eene ontbinding der Kamer? Het is noodzakelijk dat er dienaangaande algemeene bepalingen worden vastgesteld. Uit dien hoofde stelt hij eene motie van orde voor, strekkende daartoe, om voor alsnog geene beslissing te nemen nopens het voorstel door het geëerd lid uit Zeeland gedaan, maar de vraag, die zich hier voordoet, bij het reglement van orde op te lossen, zoodra de wet betrekkelijk het regt van enquête zal zijn vastgesteld, die eene aanvulling van het reglement van orde noodzakelijk zal maken. — Die motie van orde zal alsnu vóór het voorstel van den heer *Fokker* worden behandeld.

De heer *Fokker* geeft te kennen, dat de redenen, door den vorigen spreker in het midden gebragt, hem zoo afdoende voorkomen, dat hij verklaren moet, dat hij met de motie van orde, door dat lid gedaan, zal instemmen.

De heer *de Man* kan zich niet vereenigen met het denkbeeld, om bij het reglement van orde vast te stellen de gevolgen van de sluiting der Zitting. Hij blijft het gevoelen voorstaan, dat het behoort tot de prerogativen der Kroon, om in iedere omstandigheid die sluiting te doen plaats hebben. Hij vreest dat wanneer de Kamer beslist, dat de regeling dezer questie zal worden uitgesteld tot de aanvulling van het reglement van orde, zij het principe zal prejudiciëren, dat hij op den voorgrond geplaatst heeft.

De heer *van Zuylen van Nyevelt* heeft nog nader zijn gevoelen uiteengezet en den vorigen spreker beantwoord. Hij geeft het den spreker toe, dat elk, die voor de motie van orde stemmen mogt, ook het gevoelen moet deelen, dat de Kamer bevoegd is het vraagstuk, dat zich heeft voorgedaan, bij het reglement van orde uit te maken en nader te regelen.

De heer *Sloet tot Oldhuis* herinnert der Vergadering, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken, als lid der Kamer, in de afdeelingen het gevoelen heeft uiteengezet, dat de wet, regelende het regt van enquête, eigenaardig van de Kamer en niet van de Regering diende uit te gaan. De spreker omhelst ten volle dat gevoelen: 1°, omdat die wet de werkzaamheden van de leden der Kamer zelve bepalen zal; 2°, omdat zij de strekking heeft, niet om de Regering, maar om de Kamer nopens eenige punten voor te lichten. De Kamer verkeert echter op dit oogenblik in het onzekere of de Regering het gevoelen van den Minister van Binnenlandsche Zaken deelt. Is dit wezenlijk het geval, dan zou de Regering kunnen wachten tot dat er een voorstel nopens het regt van enquête van de zijde der Kamer zou komen, terwijl van eene andere zijde de Kamer eene voordragt deswege van de Regering zou blijven te gemoet zien. Daarvan zou het gevolg kunnen wezen, dat er in het geheel geene wet tot stand kwam. De spreker zal daarom den Minister van Binnenlandsche Zaken verzoeken, of hij wel de heuschheid wil hebben daaromtrent het gevoelen der Regering kenbaar te maken. De beantwoording dier vraag is te belangrijker geworden, omdat daaraan, na de gedane motie van orde, andere gewigtige punten zouden kunnen verbonden worden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken erkent dat hij zoodanig gevoelen heeft geuit als de vorige spreker zich heeft herinnerd, doch hij moet doen opmerken dat dit geschied is, nadat de voordragt reeds aan de Kamer was onderworpen, en dat noch de Kamer, noch hij, gemeend heeft het voorstel te moeten afwijzen, omdat het niet van de zijde der Kamer was uitgegaan. Hij heeft zulks niet gedaan omdat hij eene spoedige behandeling en afdoening van dit onderwerp wenschelijk acht. Wanneer nu het Gouvernement zou wachten tot dat een voorstel van de zijde der Kamer zal uitgaan, dan zou die spoed niet bevorderd worden door af te gaan van den eens ingeslagen weg. Met overweging van hetgene door de Kamer in de Afdeelingen verlangd is, zal binnen kort een nieuw ontwerp aan haar worden voorgedragen. Mogt de Kamer het goedvinden geen Regerings-ontwerp te behandelen, en eene Commissie te benoemen om deswege een voorstel te ontwerpen, dan zal de Regering zich daar niet tegen verklaren, want zij verlangt de vrijheid der Kamer te erkennen en te eerbiedigen, maar zij zal van hare zijde alles doen wat tot de voorzetting en afdoening der behandeling van het eens aangeboden ontwerp mogt noodig zijn.

De heer *de Man* meent nog te moeten vragen, wat nu eigenlijk het lot zal zijn van de aanhangig gebleven ontwerpen, als de motie van orde wordt aangenomen? Dan zullen deze als het ware in de lucht blijven hangen. Wil men de Regering noodzaken ze in te trekken, ten einde later veranderde voordragten aan te bieden? Maar zal door de intrekking van de ontwerpen de questie beslist worden? Hij kan niet toegeven, dat in de door den Minister eergisteren gebezigde woorden eene erkenning van het regt der Kamer zou gelegen zijn.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zegt, dat het Gouvernement in deze niet heeft willen præjudiciëren het gevoelen der Kamer. Zij heeft haar volkomen vrijheid van beslissing gelaten. Het Gouvernement heeft zijn gevoelen medegedeeld over een punt, dat de Grondwet onbeslist gelaten heeft. Het heeft een onderwerp der beraadslagingen bij den Ministerraad uitgemaakt. Het Gouvernement heeft als zijn gevoelen doen kennen dat de sluiting der Zitting ook medebrengt de stuiting van de behandeling der onderwerpen, die van de Regering waren ingekomen. Maar de ontwerpen zijn inderdaad bij de Kamer aanhangig gemaakt. Zij zelve moet deswege beslissen. De Minister zal thans niet treden in de redenen, welke het Gouvernement tot het opgegeven gevoelen geleid hebben. Dit wordt thans niet gevorderd, omdat hier sprake is, niet van de hoofdzaak, maar alleen van de motie van orde.

De heer *Schooneveld* is het met den heer *de Man* niet eens. Hij kan niet toegeven, dat bij de beslissing van dit vraagstuk het Koninklijk prerogatief in aanmerking komen zou. Hij acht het van belang, zoo voor de Regering als voor de Natie, dat onderwerpen, die in eene vorige Zitting niet kunnen worden afgehandeld, in eene volgende van zelve weder ter tafel komen. Hij herinnert hoe noodzakelijk dit zou zijn, wanneer bij voorbeeld het ontwerp van strafwetboek op het einde eener Zitting ware behandeld, men het in eene volgende onmiddellijk zou kunnen voortzetten, opdat de Natie de weldaad van het tot stand brengen van zoodanig wetboek zou kunnen genieten. Hij stemt alzoo voor de gedane motie van orde.

Niemand meer het woord vragende, worden de beraadslagingen over de motie van orde gesloten, en, bij hoofdelijke omvraag, aangenomen met eene meerderheid van 44 tegen 15 stemmen, zoodat de beraadslagingen over het voorstel van den heer *Fokker* als afgeloopen moeten beschouwd worden.

Tegen de motie van orde hebben gestemd de heeren *van Hall*, *van Randwijck*, *Engelen*, *van Doorn*, *van Heloma*, *Backer*, *Smit*, *van Voorst*, *Dirks*, *Winterberg*, *Groen van Prinsterer*, *Boreel*, *de Man*, *Boxman* en *van Goltstein*.

De Commissie tot de verzoekschriften brengt verslag uit:

I. Bij monde van den heer *Dommer van Poldersveldt*, 1°, op een adres van dr. *E. A. ten Bosch*, te Hees, tot het erlangen van eene dispensatie der wet van 12 maart 1818, voor de uitoefening der betrekking van plattelands- genees- en heelmeester; — orde van den dag. 2°, op dat van *H. J. Swaving* c. s. te Zutphen, houdende bedenkingen tegen de tegenwoordige jagtwet. 3°, op dat van *J. L. Wolterbeek* c. s. te Borculo, houdende bedenkingen als voren; — omtrent beide verzoekschriften wordt besloten ze ter griffie neder te leggen, nadat door den heer *Bachiene* dat besluit nader was aangedrongen. De spreker wees op de harde bepalingen, welke op de overtredingen der jagtwet staan, en verlangde eene zachtere toepassing derzelve, daar toch het vooruitzigt niet bestaat dat de wet op de jagt spoedig zal worden herzien.

II. Bij monde van den heer *van Heiden Reinestein*, 1°, op een adres van *H. K. Otter* c. s., veenlieden uit Friesland, die aan de Kamer mededeeling doen van een adres door hen aan den Koning ingediend, betrekkelijk de afschaffing van den accijns op den turf; — griffie. 2°, op dat van de regering der stad 's Hertogenbosch, houdende klagten over schade aan de landerijen rondom die stad, door toenemende overstrooming; — griffie. En 3°, op twee brieven van *Herman Minderman* te Amsterdam, waarin wordt aangedrongen op de tusschenkomst der Vergadering, ter voldoening van een door hem afgegeven wisselbrief; — orde van den dag.

De Voorzitter stelt vervolgens voor, den dag tot het opmaken der nominatie voor de vacature bij den Hoogen Raad der Nederlanden te bepalen op aanstaanden maandag den 19 dezer, des morgens ten 11 ure. Dien overeenkomstig wordt besloten.

De zitting is daarna gescheiden.

's GRAVENHAGE den 16 november.

Z. M. de Koning is gisteren avond ongeveer ten 10 ure van het Loo in de residentie teruggekeerd. Heden morgen heeft Z. M. onderanderen den Minister van Binnenlandsche Zaken ten gehoore ontvangen.

— Heden middag ten 2 ure is er Ministerraad gehouden.

— Naar men verneemt, is door het Hooger Bestuur bepaald, dat de verkiezing voor een lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, in plaats van den heer mr. *J. R. Thorbecke*, zal moeten plaats hebben vóór 9 december aanstaande, en dat mitsdien de kiezers van het 1ste kiesdistrict dezer provincie (Leyden) daartoe door Gedeputeerde Staten zullen behooren te worden opgeroepen, waaraan bereids voldaan zou zijn.

— Heden heeft het Provinciaal Geregtshof in Zuidholland eene algemeene en plegtige vergadering gehouden, ter installatie van mr. *J. A. Philipse* als president en mr. *P. Buyskes* als vice-president van gemeld collegie. Nadat de procureur-generaal, jonkh. mr. *Junius van Hemert*, het gebruikelijke requisitoir had genomen, heeft de heer *de Fremery*, op een na het oudste lid, daar het oudste verhinderd was deze zitting bij te wonen, de heeren *Philipse* en *Buyskens* met hunne benoeming geluk gewenscht, en, na 's Hofs blijdschap deswege in krachtige en treffende bewoordingen te hebben te kennen gegeven, namens het Hof den heer *Philipse* als president verklaard geïnstalleerd te zijn. Vervolgens heeft laatstgemelde heer in zijne nieuwe hoedanigheid eene breedvoerige en belangwekkende rede gehouden, waarin hij den afgestorven president mr. *Brand* treffend herdacht, de heeren *de Fremery* en *Buyskes* hartelijk toesprak, zoowel als de overige leden van het collegie, het openbaar ministerie, de balie en de procureurs. Daarna heeft hij verklaard zijne nieuwe betrekking te aanvaarden en den heer *Buyskes* als vice-president verklaard te zijn geïnstalleerd. Deze heeft hierop almede eene treffende rede gehouden, waarmede deze plegtige openbare vergadering is gescheiden.

— De heer *A. J. E. van Bevervoorde*, krachtens bevel van den heer Procureur-Generaal bij het Prov. Geregtshof in Zuidholland, den 14 dezer te Amsterdam gearresteerd en naar de gevangenis alhier overgebragt, heeft gisteren dien hoogen ambtenaar doen insinueren dat hij verzet doet tegen zijne inhechtenisneming en de ten uitvoer legging der straffen, hem bij arrest van het Prov. Hof in Zuidholland, in dato 15 april 1848, opgelegd, en zulks op grond van verjaring, met dagvaarding van zijn ed. gr. achtb. om op de gewone teregtzitting van gemeld Hof te verschijnen, ten einde door dien regter omtrent dat verzet worde uitspraak gedaan, tevens met sommatie om, in afwachting dier uitspraak, hem onmiddellijk op vrije voeten te stellen.

De heer Procureur-Generaal voornoemd, niet willende vooruitloopen de ten deze te nemen beslissing van opgemeld Prov. Hof, heeft uit dien hoofde gelast, dat de begonnen uitvoering van het condemnatoir arrest provisioneel zal worden geschorst, en mitsdien het ontslag van *van Bevervoorde* bevolen.

— Het bestuur van den Koninklijken Franschen schouwburg alhier heeft ter kennis van het publiek gebragt, dat zij voor slechts twee voorstellingen eene overeenkomst heeft aangegaan met m.lle *Alboni*, eerste zangeres van de Italiaansche schouwburgen van Parijs, Londen enz., welke voorstellingen binnen kort zullen gehouden worden.

ROTTERDAM den 16 november.

Uit eene dezer dagen rondgezondene circulaire, geteekend door de heeren *H. N. van Teutem*, *G. Mees* Az., *G. A. Schneither* en *P. van der Hoeven*, blijkt, dat de heer *J. Tideman* van 's Gravenhage, loffelijk als medearbeider in de Vereeniging voor Oud Nederlandsche Letterkunde, uitgever der Gedichten van *Simon de Beaumont*, en andere belangrijke stukken bekend, zich bereid heeft verklaard in den loop van dezen winter alhier eene reeks van zeven of acht *Voorlezingen over de Geschiedenis der Nederlandsche Letterkunde* te houden, en wel des saturdags, om de veertien dagen, des avonds ten 8 ure, aan de bijwoning waarvan ook de vrouwen en dochters der inteekenaars zullen kunnen deelnemen. De contributie is op slechts *f* 6 gesteld. Wij twijfelen niet of velen, ook jongelieden, voor welke de kennis onzer Vaderlandsche Letterkunde zoo belangrijk als aangenaam geacht kan worden, zullen zich deze gelegenheid ten nutte maken om daarin, door dien kundigen en begaafden beoefenaar dezer Letterkunde, nader te worden ingewijd, en alzoo eenige winteravond-uren, in een beschaafden kring, nuttig en genoegelijk door te brengen.

— Vestigden wij dezer dagen de aandacht onzer lezers op de in de volgende maand verwacht wordende feestviering bij gelegenheid der vijftigjarige verbindtenis aan het tooneel van de verdienstelijke dochter van onzen onvergetelijken *Bingley* (mevrouw *Hoedt*), wij mogen niet nalaten het tooneellievend publiek te herinneren aan de voorstelling van aanstaanden maandag den 19 dezer, wanneer een onzer bekwame tooneelkunstenaars, de heer *Ruffa*, zijne vijf en twintigjarige verbindtenis aan ons tooneel zal vieren. De keus zijner voorstelling, *Armoede en Grootheid* van *Kotzebue* en *de Koopman in Kinderspeelgoed*, belooft een genotvollen avond aan het publiek, aan hetwelk de verdienstelijke beneficiant door het uitspreken van eenige dichtregelen tusschen de beide stukken zijne hulde hoopt te brengen.

— Wij zien met genoegen dat de heer *Roeder*, directeur van het Hoogduitsch opera-gezelschap van Amsterdam, op aanstaanden woensdag den 21 dezer het beroemde zangspel *Don Juan* alhier zal opvoeren. — Twee nieuw aangekomen leden, zijnde een baryton zanger en eene eerste sopraan zangeres, zullen alsdan voor het eerst hier optreden. Wij hopen dat ons publiek deze gelegenheid om iets schoons te hooren niet ongebruikt zal laten voorbijgaan, want en de keus der opera, zijnde het meesterstuk van den onsterfelijken *Mozart*, en het personeel dat dezelve zal uitvoeren, waaronder wij de uitstekende eerste zangeres, mevrouw *Richteren*, die hier zulke schoone herinneringen heeft nagelaten, alleen maar zullen behoeven te noemen, beloven een uitmuntend kunstgenot; wij hopen dit te meer, omdat, wanneer de directeur onverhoopt door eene niet voldoende deelneming in zijne kostbare onderneming mogt worden afgeschrikt, men het zichzelven zal te wijten hebben, dat Rotterdam zoo weinig goede amusementen en met name geene opera bezit; terwijl integendeel bij toereikende aanmoediging van de zijde des fatsoenlijken publieks de beste stukken der Duitsche meesters gedurende dezen winter alhier zullen kunnen worden ten gehoore gebragt, en men zich in menigen genoegelijken avond zal mogen verheugen.

— Gisteren vierde de Roomsch-Katholijke gemeente te Schiedam het vijf en twintigjarig bestaan van haar prachtig tempelgebouw. Nadat daags te voren reeds het gelui der klokken van de kerk het plegtig feest had aangekondigd, zag men bij het aanbreken van dien dag, door het uitsteken van vlaggen, welk een hartelijk deel Schiedams ingezetenen aan de feestelijkheid van dezen dag namen. Ten tien ure nam de pontificale mis, gecelebreerd door zijne doorl. hoogw. mgr. baron *van Wijckerslooth*, bisschop van Curium, geadsisteerd door eene talrijke priesterschaar, een aanvang. De voortreffelijke mis van *Smit* werd uitmuntend door het koorgezelschap, dat den vorigen avond met eenige leden van de liedertafel Z. Hoogw. eene fraaije serenade had gebragt, uitgevoerd. De feestrede werd gehouden door den wel eerw. heer *H. J. Holterman*, pastoor te Rhoon, naar aanleiding der woorden van Joannes IV: 23 en 24.

Des namiddags werd de gemeente door eene andere vreugde verrast, namelijk door het instellen van den H. Kruisweg, waartoe zij door de weldadigheid van een edelen gever in de gelegenheid werd gesteld. Bij deze zoo heerlijke sieraden, kunstgewrochten van den heer *IJzendijk*, professor aan de teeken-akademie te Bergen in Henegouwen, voegen zich nog de nieuwe biechtstoelen, vervaardigd door de heeren *G. Thijsen en Zoon*, te Rotterdam, waarvan het fraaije beeldhouwwerk door den heer *Strackee* is vervaardigd. Even als de kunstschilder mogen ook deze heeren aanspraak op lof en aanbeveling maken.

— Gisteren vereerde H. M. de Koningin de Sophia-bewaarschool te Delft met een bezoek, vertoefde daarna eene poos in de Nieuwe Kerk, en keerde vervolgens naar de residentie terug.

— De *Dordrechtsche Courant* meldt het volgende:

Hoogstbelangrijk was de dag van den 13 dezer voor de armen der Hervormde gemeente dezer stad. Sedert vele jaren was de levendige behoefte gevoeld aan een gesticht, waar de bejaarden onder hen behoorlijk konden worden verpleegd en evenzeer hunne geestelijke als hunne stoffelijke belangen behartigd. Eene commissie van eenige ingezetenen besloot voor twee jaren om ernstige pogingen in het werk te stellen tot vervulling dier behoeften, en werd door ruime giften van zeer velen daarin krachtdadig ondersteund. Zoo verrees een gebouw, door den kundigen architect *H. Boet* ontworpen, eenvoudig, ruim en in alle opzigten voor het edele doel geschikt. Welwillend bewezen eenige dames hare belangrijke diensten tot inrigting der huishouding en bezorging der kleeding. De bewoners werden er in overgebragt, en de dag van den 13 dezer was bestemd om het gesticht waardig en plegtig in te wijden. In tegenwoordigheid der beweldadigde armen en van zoo vele genoodigden als de grootste zaal van het huis bevatten kon, opende de voorzitter der regenten, jonkh. *P. H. van de Wall*, met een gepast woord deze bijeenkomst, en vereenigden zich allen van harte in het loflied van Ps. 103 vers 1, waarna ds. *Pijzel* eene treffende toespraak hield, waarin hij wees op de reden die nu allen tot zulk eene dankbaarheid aan God hadden, en hulde deed aan hen, die op eenige wijze hadden medegewerkt tot oprigting van dit gesticht. Een plegtig gebed en het zingen van Ps. 68 vs. 10 besloten deze bijeenkomst. Ook het overige van den dag werd door de nieuwe bewoners in gepaste vreugde doorgebragt, waartoe de ruime milddadigheid van een der regenten hen des middags en des avonds feestelijk onthaalde. Wij gelooven, dat onze stad roem mag dragen op deze schoone instelling, en dat onze stadgenooten haar evenmin hunne voortdurende ondersteuning zullen onthouden, als zij geaarzeld hebben haar in het leven te roepen. Moge Gods zegen haar daartoe blijven bekroonen.

— Volgens het *Algemeen Handelsblad* zou iemand te Voorburg het plan ontworpen hebben om met 1850 voor particuliere rekening eene geregelde brievenposterij tusschen de steden Rotterdam, Schiedam, Delft, 's Gravenhage, Leyden, Haarlem, Amsterdam, Utrecht en Arnhem, tegen 5 cents porto per gewonen brief, tot stand te brengen. Door 19 personen meent men de geheele dienst te kunnen regelen.

— In de gisteren door de Nederlandsche Handel-Maatschappij te Amsterdam gehouden veiling van 18,746 kranjangs en kanassers Java suiker is alles verkocht, en zijn de prijzen geloopen van *f* 26½ tot *f* 34¼.

— Aan het *Weekblad van het Regt* wordt uit Middelburg geschreven, dat *J. B. de Loeil*, die bij arrest van het Provinciaal Hof in Zeeland van 25 october ll., wegens moedwilligen doodslag zijner vrouw enz., veroordeeld is tot de straf des doods, zich niet van dat arrest in cassatie zal voorzien, doch besloten heeft, den Koning een adres tot het bekomen van gratie aan te bieden.

— Men meldt uit Paramaribo, dat Zr. Ms. brik SPERWER den 19 september aldaar 600,000 gulden in zilveren munt heeft aangebragt, ter inwisseling van de nog in de Kolonie in omloop zijnde schatkistbiljetten. Een daarop uitgevaardigd besluit van den Gouverneur heeft de wijze bepaald, waarop de inwisseling zou plaats hebben, met bijvoeging, dat de genoemde biljetten met den 30sten zouden ophouden renten te geven.

Van ROTTERDAM uitgeklaard *General Washington*, J. C. Graham, naar New-York; *de Jager*, O. J. Bok, naar Ierland; *Rotterdam*, A. Bruce, naar Glasgow; *Concordia*, O. H. Kersiens, naar Londen: *Spring*, W. Barber, naar Goole; 29 *Juli*, L. C. Jensen, naar Hamburg; *Adriana Petronella*, D. Spaans, en *Annechina*, W. W. Patje, naar .....

HELLEVOETSLUIS den 15 dezer. Gisteren na den middag arriveerden *Admiral Windham*, C. Allcock, van Guernsey; *Walkington*, T. Sadler, van Hull, en stoomde in zee *Sir Robert Peel*, R. Hart, naar Londen. De schepen *Hong Kong* en *Pioneer* zijn terug en op de Reede geankerd. Heden morgen arriveerden *Vrouw Henriette*, H. F. Klie, van Marennes; *Onderneming*, C. Roeleveld, van Abbeville; *Apollo* (st.), W. H. Smith, en *Ocean* (st.), J. C. Hast, van Londen; *Nederlands Koning*, K. de Graaf, van Yarmouth; *Jacomina*, K. P. Huges, van Koningsbergen, en stoomde in zee *Rotterdam*, M. Coutard, naar Havre; de wind W.

HELLEVOETSLUIS den 16 dezer. Gisteren na den middag arriveerden

Sea Gull (st.), G. Nichols, van Hull, en *Oak*, J. Holdridge, van Newcastle; — heden morgen *Jupiter* (st.), J. Clifton, van Goole; *Jonge Hendrik*, T. J. Wever, van Hartlepool, en *Swan*, R. Ham, v. Newcastle; de wind N. N. W.

ZEILKLAAR te HELLEVOETSLUIS *Eduard*, C. Ouwehand, naar Nickerie; *Jufvrouw Henriette*, R. Schuth, naar Nantes; *Echo*, J. Darnell, en *Mill Hall*, J. Wood, naar Londen; *Emerald*, J. Ford, naar Ipswich, en *Lord Douglas*, A. N. White, naar Aberdeen, alle drie van Rotterdam.

BRIELLE den 15 dezer. Gisteren na en heden voor posttijd niets gepasseerd: de wind W.

MAASSLUIS den 15 dezer. Kapit. L. Maasdijk is gisteren wel in zee, doch kapit. K. Noorduin op de Reede teruggekomen; de w. N. W.

BRIELLE en MAASSLUIS den 16 dezer. Gisteren na en heden voor posttijd is alhier niets gepasseerd; de wind W. N. W. en N. W.

TEXEL den 14 dezer. De wind W. Z. W. Binnengekomen *Cornelis Houtman*, J. H. Rolman, van Batavia; *Jacoba*, H. L. Bakker, van New-York; *Racehorse*, J. Punchard, van Cephalonia; K. E. Boswijk van Riga en T. H. Grön van Fredrikstad. Vertrokken niets.

TEXEL den 15 dezer. De wind Z. Z. W. — N. W. Binnengekomen *Bellerofonte*, G. M. Pattargo, v. Venetië; W. Riches, *Burgemeester van Amsterdam* (st.) en *Lion* (st.) van Londen. Uitgestoomd *Lord John Russell* naar Londen.

NIEUWEDIEP den 15 dezer. Zeilklaar *Margaretha Johanna*, M. Schou, en *Anna en Elisa*, C. J. Jaski, naar Batavia; *Catharina*, E. H. Dik, naar Triest; *Ida Jacoba*, E. G. Bosker, en *Willem Carel*, T. C. de Boer, n. Napels; *Harriet*, J. Stewart. n. Londen; *Bernhard en Elise*, T. Visser, naar Hull, en *Oscar*, N. O. Braarvig, naar Kopenhagen.

VLIE den 13 dezer. De wind W. Z. W. Binnengekomen J. W. de Groot v. Dantzig. Uitgestoomd *Citizen* en *Stoomvaart* n. Hamburg; uitgezeild W. Tinmouth en G. Lang naar Sunderland.

Schipper J. H. Bloem, voerende de Terschellingsche loodsboot nommer 1, rapporteert, den 10 dezer, op de hoogte van het Vlie, in peiling Z. Z. O. drie mijlen afstands, gepraaid te hebben de Nederlandsche haringbuis *Zeelust*, stuurman van der Pijl, van de Noord Zee naar de Maas, hebbende gebrek aan water en proviand, waarvan schipper Bloem hem gedeeltelijk voorzien had; overigens alles wel aan boord.

Het Engelsch brikschip *Elizabeth*, kapit. E. Stephenson, met steenkolen van Newcastle naar Amsterdam, is, volgens brief van Ameland van den 10 dezer, den vorigen avond in de buitengronden vervallen en gezonken, doch het scheepsvolk, bestaande uit 8 man, door eene visschuit geborgen en te Hollum aan den wal gebragt.

VLISSINGEN den 15 dezer. Voor Antwerpen bestemd zijn alhier ter reede gekomen *Windhond*, C. Parmentier, van Rio-Janeiro; *Octavie*, O. Jepsen, van Maranham; *Doris*, Kröger, van Zante; *Jeune Caroline*, Jongebloed, van Newcastle, en *Triest*, H. S. Hoveling, v. Koningsbergen; voor Brussel *Kaashandel*, D. J. Zijlstra, van Bordeaux, en voor Gent *Martha Elisabeth*, J. J. Koster, van Stettin. Uitgezeild *William & Mary*, Lelièvre, naar Athene; *Charlotte*, R. Muys, naar Leith, en vele Engelsche schepen n. het Vereenigd Koningrijk; *Renata*, P. Rebberg, n. Rostock; *Columbus*, Eckhoff, n. Gothenburg; *Elsina Johanna*, J. B. Huizing, n. Hamburg, en *Catharina*, N. Gauthier, n. Bremen, allen v. Antwerpen, en *Hermanna Jacoba*, Hoff, (v. Gent) naar Hamburg. — Te OSTENDE 11 *Exemple*, Griffon, van Bordeaux, en *Jonge Jacob*, Bauwens, van Londen.

AANGEKOMEN: Te HAVANNA 8 october *Neptunus*, S. W. de Boer, van Harlingen. Te BALTIMORE 28 dito *Alexander*, Walker, van Amsterdam. Te NEW-YORK 26 *Wenham*, Wyle, en 29 *Elizabeth Dennison*, Carpenter, beiden van Rotterdam. Te NAPELS 1 dezer M. Romano van Rotterdam en Genua. Te LIVORNO 29 october E. M. Meihuizen van Civita Vecchia. Te CADIX 31 J. F. V. de Meire, 2 dezer J. Halewijck en 5 J. R. Hansen, alle drie van Antwerpen. Te ST. UBES 4 O. Hanssens van Lissabon. Te ST. VALERY (s. S.) 3 L. de Jong v. Rotterdam. Te BREMERHAVEN 12 G. J. Geltes van Groningen. Te HAMBURG 10 J. Beekman van Bordeaux en H. Brugma van Methil; 11 G. L. Visser v. Amsterdam en B. W. Pekelder van Methil; 12 J. L. Jonker, H. A. Kemper en O. G. Bakker, 13 W. Kröger en B. P. Groenewold, alle vijf van Amsterdam. Op de ELVE 12 *Prinz Oscar* van Batavia. Te FLENSBURG 6 H. H. Duit van Koningsbergen. Te WARNEMUNDE 9 J. A. Bolhuis en te SWINEMUNDE 10 E. J. Visser van Amsterdam. Te BOLDERAA 2 L. S. Pinksterboer en 3 E. J. Mulder v. Amsterdam. Te KROONSTAD 3 *Johanna*, Meinders, van Antwerpen.

UITGEKLAARD: Van BALTIMORE 23 october *Pax*, Swart, en 27 *Rhein*, Meijer, beiden naar Rotterdam. Van NEW-YORK 23 *Louis*, L. Baugniet, en 29 *Louvre*, T. Weeks, beiden naar Antwerpen.

VERTROKKEN: Van HAVANNA 13 october *Theodore*, J. Meulenbroek, en zeilklaar *Fanny*, P. Ocket, beiden naar Antwerpen. Van CEPHALONIA 16 *Earl of Leicester*, Baker, naar Ithaca en Rotterdam. Van ROYAN 8 dezer *Alexandre*, Grimard, n. Antwerpen. Van BREMERHAVEN 12 H. D. Gust naar Amsterdam en G. E. van Dijk naar Groningen. Van HAMBURG 11 R. Zeldenrijk n. Amsterdam en B. B. Vlas naar Groningen; 13 H. P. de Boer Sap n. Rostock en J. A. Doijen naar Antwerpen. Van KIEL 9 B. Duyf n. Rostock en A. K. Pruim n. Wismar; 12 *Johanna*, Stuit, n. Ostende. Van SWINEMUNDE 11 J. H. Bekkering naar Rendsburg. Van DANTZIG 6 G. Evertz en D. Franken n. Amsterdam. Van KOPENHAGEN 7 B. H. Stubbe n. Faxöe. Van BOLDERAA 2 W. L. Velt, en C. L. Velt, 4 J. Appel, J. O. Staal, H. L. Heres, J. H. Nagel en O. J. Zwaal, allen naar Elseneur om order. Van KROONSTAD 2 J. P. Mink jr. naar Antwerpen; 5 *Philothea*, Kramer, mede naar Antwerpen, en G. Hoeksma naar Amsterdam.

RENDSBURG gepasseerd 11 dezer *Maria*, C. J. Dijk, met tarwe van Dantzig naar Amsterdam; *Weldaad*, G. T. de Jonge, v. Stettin naar Fredrikstad, en *Wilhelmina Catharina*, C. M. Fenenga, van Amsterdam naar Lubeck. — TONNINGEN gepasseerd 11 *Jettina Roelina*, A. R. Lukkien, v. Stettin n. Amsterdam, en 12 *Cornelia*, H. P. Mooi, van Rotterdam naar Stettin.

Uittreksel uit de Lloydslijsten van den 12, 13 *en* 14 *november:*

Te LONDEN aangekomen 13 O. W. de Vries van Groningen; in lading W. Stebbens naar Rotterdam, J. H. Waterborg n. Amsterdam en uitgeklaard W. J. Gialts naar Dordrecht. Te IPSWICH 10 J. Jacobs van Medemblik. Te HULL 11 J. Ansdell en 13 *Clara*, Holdsworth, van Rotterdam. Te SHIELDS 12 G. J. Timmer van Londen. Te DUNDEE 9 G. Fender van Rotterdam. Te LEITH 10 J. D. Greven van Dantzig en S. Davison van Rotterdam. Te NEWRY 10 J. Howes en te GLASGOW 9 J. Graham van Rotterdam. Te RUNCORN 13 Lievens van Ostende. Te LIVERPOOL 13 H. A. de Vries van Antwerpen, W. Darnell en W. P. Brown van Rotterdam, vertrokken 11 E. van Groenendael n. Ostende, T. Darnell naar Rotterdam en 12 J. Cornelis n. Gent. Van CARDIFF 12 H. B. Smit, 13 G. A. Veenstra en J. G. Oostra, alle drie n. Amsterdam. Van PETERHEAD 9 D. Benzie en Henderson naar Rotterdam.

De schepen *Welteyreden*, kapit. A. Lupcke, v. Amsterdam n. Batavia, en *Zes Gebroeders*, D. A. de Jong, van Amsterdam naar Genua, zijn den 13 dezer ter reede van Deal binnengeloopen.

YARMOUTH den 12 dezer. Het schip *de Komeet*, kapitein H. F. Zeylstra, van Amsterdam n. Valparaiso, is gisteren op het Scrobyzand vastgeraakt, doch afgebragt en in deze haven gekomen.

GEPRAAID, den 9 dezer, op 50 gr. breedte en 14 gr. lengte, de schooner *Industrie*, van Almeria naar Rotterdam, hebbende schade en gebrek aan volk.

C A R G A - L IJ S T.

Rotterdam.

BATAVIER, W. SMITH, van *Londen*.

169 v. Koffij en 52 b. Saffloer, *Kreglinger en Co.;* 108 b. Salpeter, 70 b. Gember, 80 b. Cachou en 8 b. Zijde, *C. Hemmann en Co.;* 8 b. Hout, 140 b. Koffij en 17 k. Kaneel, *S. A. le Vino en Co.;* 31 v. Koffij, 4 k. Gom en 50 v. Koopm., *A. T. Sölling en Co.;* 41 k. Suiker, *Grohé en Sander;* 130 platen, 31 staven en 22 zakk. IJzer, Marine; 36 k. Thee, *J. van Ommeren Fz. en Co;* 6 k. Indigo en 25 b. Saffloer, *Eckstein, van de Velde en Koch;* 13 cer. Kina, *Ph. van Ommeren;* 12 cer. Amandelen, *Oudshoorn en van den Held;* 40 b. Cachou en 100 b. Katoen, *P. A. van Es en Co.;* 38 b. dito, *W. Bunge en Co.*, en 100 bondels IJzer, Order.

APOLLO, W. H. SMITH, van *Londen*.

30 v. Cement, *P. J. v. d. Schrieck en Co.;* 1 partij Buffelhorens, 225 b. Koffij, 3 k. Arab. Gom en 4 b. Saffloer, *F. W. C. Blom;* 29 b. Katoen, *W. Bunge en Co.;* 100 b. Koffij, *Plemp en Co.;* 3 k. Lacdije, 8 k. Indigo, 8 b. Saffloer en 36 v. Salpeter, *Eckstein, van de Velde en Koch;* 4 k. Indigo en 2 b. Koopm., *J. B. Crol en Co;* 1 k. Indigo, *A. T. Sölling en Co.;* 4 v. en 4 b. Koffij, 13 b. Terra Japonica en 10 cer. Cochenille, *S. A. le Vino en Co.;* 9 k. Indigo en 1 k. Kleederen, Gebr. *Nottebohm;* 1 k. Cigaren en 210 k. Suiker, *C. Hemmann en Co.;* 6 b. Saffloer, *C. L. Ringrose en Co.;* 5 v. Rum, *van Overzee en Co.;* 1 partij Horens, *A. F. Ebeling en Co.;* 11 b. Haar, *J. P. de Cock;* 252 b. Koffij, *Thormann en Co.;* 1 k. Koopmanschap, *Boutmy en Co.;* 200 b. Koffij, 4 v. Rum en 2 cer. Amandelen, Order.

OCEAN, J. C. HAST, van *Londen*.

11 v. Amandelen, 113 koeken Koper, 7 p. Koopm. en 10 m. Leder, *S. A. le Vino en Co.;* 118 z. Peper, *Thormann en Co.;* 20 manden Gambia, 25 z. Cutch en 4 b. Saffloer, Gebr. *Nottebohm;* 30 z. Cutch, *J. B. Crol en Co.;* 9 k. Indigo, *M. Retemeijer en Co.;* 6 k. dito en 4 b. Saffloer, *C. L. Ringrose en Co.;* 12 b. dito, *F. W. C. Blom;* 7 b. dito, *Kreglinger en Co.;* 10 kistj. Specie, *M. Ezechiels en Zn.;* 5 p. Koopm., Diversen; 9 p. dito, en 3 bond. IJzer, Order.

GANNET, D. SULLIVAN, van *Liverpool*.

960 balen Koffij en 76 v. Palmolie, *W. A. Fuchs en Co.;* 300 b. Koffij en 90 b. Rijst, *Coomans, Born en Philippi;* 67 b. Wol, *Minderop en van Heel;* 300 b. Nitrati Soda en 150 b. Koffij, *F. Carp;* 50 b. Rijst, 142 b. Katoen, 100 b. Koffij en 18 v. dito, *C. Hemmann en Co.;* 50 b. Rijst, *F. W. C. Blom;* 30 b. dito, *Gleichman, Willemse en van der Hoeven;* 50 b. Koffij, Gebr. *Kolff;* 50 b. Rijst, *Pluygers en Hauck;* 95 v. Harst en 10 v. Palmolie, *L. Maijer en Co.;* 2 k. Wijn, *Lenersan en Co.;* 152 b. Koffij, *Durselen en Co.;* 400 Huiden, *S. A. le Vino en Co.;* 1 k. Thee, *Thormann en Co.;* 1 k. Koopmanschap, *Eckstein, v. d. Velde en Koch*, en 2 k. Gom Elastiek, *Dusseldorf en Co.*

Amsterdam.

VISSCHERIJ EN HANDEL, L. VAN DER WEYDEN, van *Malaga*.

20 pijpen Wijn, 25 blokken Lood, 24 vaten, 600 matten, 100 heele en 50 halve kisten Rozijn, *W. en J. D. Lulofs;* 150 vaten, 300 heele, 200 halve en 100 kwart kisten Rozijn, *J. C. H. Wurfbain;* 125 vaten, 100 matten, 100 heele en 180 kwart kisten Rozijn, 372 halve kisten Citroenen en 4 fusten Wijn, Order.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

Te Rotterdam:

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het nieuw op de zeilage gebouwd Nederlandsch gekoperd Barkschip *Kinderdijk*, kapit. *W. Ouwehand*, voerende eenen bekwamen Scheepsdoctor; om medio November te vertrekken. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer* en *Hudig en Blokhuyzen*.

BELFAST, het Nederlandsch Kofschip *Geertruida*, kapitein *A. T. Hazewinkel*. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

DUNDEE, het Engelsch Schoonerschip *City of Rotterdam*, kapit. *James Lee*. Adres ten kantore van *George Levingston* en van *J. A. Houwens*.

GOTHENBURG, het snelzeilend Zweedsch Schoenerschip *Josephine*, kapitein *C. D. Sandberg*, om dadelijk te vertrekken. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

HAMBURG, het Zweedsch Schoenerschip *Kare*, kapitein *E. J. Elverssen*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

KAAP DE GOEDE HOOP, het gekoperd snelzeilend Nederlandsch Barkschip *Woltemade*, kapitein *F. Guyt*, Jr. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

VALPARAISO, het snelzeilend gekoperd Nederlandsch Schoenerschip *Trekvogel*, kapitein *M. D. Noordhoek;* ligt gereed. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*.

VALPARAISO, het nieuw gebouwd en gekoperd Nederlandsch Brikschip *Jan van Galen*, kapitein *P. H. de Boer*, om spoedig te vertrekken. Adres ten kantore van *Kuyper, van Dam en Smeer*.

Te Vlaardingen:

LISSABON, het Nederlandsch Hoekerschip *Taag*, kapit. *T. van der Borden*. Adres bij *Kuyper, van Dam en Smeer*, te Rotterdam.

BEURS- EN MARKTBERIGTEN.

***MADRID** den 9 November.* Spanje 3 per cents 27⅞ a contant; dito 5 per cents 11½ papier; Renteloze Schuld 3⅞ papier; Coupons 6½.

Den 10den. Spanje 3 per cents 27⅞ a contant; dito 5 per cents 11⅜ papier; Rentel. Schuld 3⅞ papier; Coupons 6½.

***PARIJS** den 14 November.* Frankrijk 3 per cents 57 a contant en 57. 20 tegen ultimo; dito 5 per cents 90. 05 a contant en 90. 25 tegen ultimo; de Actien van de Bank 2375; Napels 90. 50; Spanje 3 per cents Buitenl. 35½; dito Binnenl. 27⅞ tegen ultimo. — A contant sloten de 3 per cents 25 en de 5 per cents 45 cent. hooger dan gisteren.

Den 15den. Frankrijk 3 per cents 57 a contant en 56. 95 tegen ultimo; dito 5 per cents 89. 80 a contant en tegen ultimo. Spanje 5 per cents 22⅞; dito 3 per cents Buitenl. 35½; dito Binnenl. 27⅞ a 28.

***LONDEN** den 14 November.* De 3 per cents Geconsolideerden 93¼ a contant en 93⅜ voor rekening; de Gereduceerden 92⅞; de Actien van de Bank 198; Rusland 108; Spanje, 5 per cents, 16½; Portugal, 4 per cents, 33 a contant; Mexico 26⅛ voor rekening; Holland, 2½ per cents, 53½ a contant. Gisteren was de Wissel op Amsterdam 12, 1 a ½; op drie maanden 12, 3¼ a ½, en op Rotterdam 12, 3 en ½.

***ANTWERPEN** den 15 November.* België 5 per cents 95¼ papier; dito 4½ per cents 87½ papier; dito 2½ per cents 48¾ papier. Spanje 5 per cents 12; dito Coupons 7¼ geld en 7½ papier; dito Binnenl. 3 per cents 27 papier.

***AMSTERDAM** den 16 November.* Hamburg 2 maanden *f* 34⅝, id. zigt *f* 34⅞. Londen 2 maanden *f* 12 pap., id. zigt *f* 12. 05. Lissabon en Porto 3 m. *f* 42. Petersburg 2 m. *f* 184. Disconto 2½ pc.

***AMSTERDAM** den 16 November.* Nederl. Werk. Schuld, 2½ pc., 53$\frac{7}{16}$; idem Cert., 3 pc., 62$\frac{15}{16}$ a 63, gebl. 62$\frac{15}{16}$; idem idem, 4 pc., 82⅜; Haarlemmermeer, 5 pc., 100⅝; Aand. Rijnspoorweg, 4½ pc., 83 a 83¼. België, 2½ pc, 46⅞; idem bij *Rothschild*, 2½ pc., 46⅞. Spanje, L. bij *Ardoin*, £ 85, 5 pc., 12$\frac{3}{16}$ a 12¼; id. bij id., £ 510, 5 pc., 12$\frac{3}{16}$ a 12¼; idem bij idem, Onbep. Stukken, 5 pc., 11¾; idem, 3 pc., 35¾; idem Binnenl. a 6 m., 3 pc., 26⅞ a 26$\frac{15}{16}$, gebl. 26⅞; Coupons *Ardoin* 7⅜ a 7⅝. Portugal, te Londen, 5 pc., 33; id. id., 4 pc., 34⅜ a 34½; id. Binnenl. a 1 Conto, 5 pc., 38 a 40, gebl. 40. Rusland, Oblig. *Hope en Co.*, 1798 en 1816, 5 pc., 104¾ a 104⅞, gebl. 104¾; idem idem, 1828 en 1829, 5 pc., 104½; Certific. bij *Hope en Co.*, 4 pc., 85½; idem bij *Stieglitz en Co.*, 4 pc., 83⅞ a 83¾; Inschr. in Assign., 6 pc., 63 a 63¼; Cert. bij idem, 6 pc., 64. Polen, Aandeelen met Loten, *fl.* 500, *f* 143. Oostenrijk, Metaliek, 5 pc., 83⅞ a 83⅝; idem, 2½ pc., 43$\frac{3}{16}$ a 43¼.

Oostenrijk, N. Metaliek, 5 pc., 87⅞; Weenerbank bij *Goll en Co.*, 5 pc., 86¾; N. Aandeelen van *fl.* 250, 320. Amerik. Bank-Actien 3$\frac{7}{16}$. Fransche Obl., 3 pc., 52⅝, ⅝, ⅞. Denem., 5 pc., 99¾. Brazilië, 5 pc., 87½. N. Mexico, 5 pc. 24¾, 25, 24$\frac{13}{16}$. Peru, 4 pc., 52⅛, ¼. Ecuador 3$\frac{1}{16}$.

5 ure. Nederl., Werkel. Schuld, 2½ pc., 53$\frac{7}{16}$. Spanje, bij *Ardoin*, £ 510, 5 pc., 12$\frac{3}{16}$ a ¼; Binnenl., 3 pc., 26$\frac{13}{16}$ a ⅞. Oostenrijk, Metal., 5 pc. 83⅞.

***ROTTERDAM** den 16 November.* Nederlanden, Werk. Schuld, 2½ pc., 53$\frac{7}{16}$; idem idem, 4 pc., 82½. België, bij *Rothschild*, 2½ pc., 46 l. k., 46$\frac{1}{16}$ h. k., 46 gebl. k. Spanje, *Ardoin*, £ 170, 5 pc., 11⅞; Binnenl., 3 pc., 26$\frac{13}{16}$. Rusland, bij *Hope en Co.*, 1828 en 1829, 5 pc., 104½. Weener Loten van *fl.* 250, *f* 321. Mexico 1846, 5 pc., 25$\frac{1}{16}$. Venezuela, Uitgest., 7⅝.

Den 16den. Londen 2 maanden *f* 11. 97½, kort *f* 12. 02½; Hamburg 2 maanden *f* 34⅝, kort *f* 34⅞.

***AMSTERDAM** den 16 November.* In TARWE was heden tot vorige prijzen weder weinig handel; verkocht: 127 ℔ bonte Poolsche *f* 265; 130 ℔ roode Odessa *f* 230; 131 ℔ mindere dito *f* 225; 128 ℔ Jar. Zeeuwsche *f* 225; 130, 131 ℔ O. Bovenl. *f* 245, *f* 250; 130 ℔ N. dito *f* 225; 132 ℔ puike Cubanca *f* 275. — ROGGE in één doen: 123 ℔ Pruissische *f* 138. — GERST en HAVER zonder handel. — BOEKWEIT flaauw: 121 ℔ N. Nijkerker *f* 150. — KOOLZAAD: Oostvr. £ 62; op 9 Vat, in April £ 75; Nov. £ 72. — LIJNZAAD onveranderd: 109, 110 ℔ Arch. *f* 260. — RAAPOLIE: op 6 w. *f* 45¼; Vlieg. *f* 44½; in Mei eerstk. *f* 45¾; Dec. *f* 44. — LIJNOLIE: op 6 w. *f* 34; Vlieg. *f* 33. — HENNEPOLIE: op 6 w. *f* 39. — RAAPKOEKEN *f* 56 a *f* 60. — LIJNKOEKEN *f* 7 a *f* 9.

***DORDRECHT** den 15 November.* Heden waren de middelprijzen der volgende Artikelen per mud Witte Tarwe *f* 7. 70, Roode dito *f* 6. 50, Rogge *f* 4. 80, Vroege Gerst *f* 3. 90, Late dito *f* 3. 40, Ongepelde Spelt *f* 1. 90, Boekweit *f* 4. 80, Haver *f* 2. 50, Witte Boonen *f* 6, Groene Erwten *f* 5. 10, Witte dito *f* 5. 80, Raapolie, het vat, *f* 45. 75.

Tarwe: Oude alleen in puike kwaliteit gevraagd en wel te verkoopen; Nieuwe, de gewone kwaliteit flaauw en langzaam opgeruimd; Blaauwe en Zomer tot vorige prijzen goed te verkoopen. — Rogge in één doen, de puike wel te plaatsen. — Winter-Gerst in de gewone soort 10 *cents* lager, afwijkende traag afgaande; Zomer-Gerst, Spelt, Haver en Boonen wel van de hand gaande. — Blaauwe Erwten lusteloos en niet dan lager te plaatsen, de Witte prijshoudend. — Witte en Bruine Boonen slap. — Boekweit niet williger. — Koolzaad ruim prijshoudend, vooral de puike kwaliteit.

***ROTTERDAM** den 15 November.* Parijs 2 maanden *f* 56⅞, kort *f* 56½; Bordeaux 2 maand. *f* 55⅛, kort *f* 56⅞; Frankfort 6 weken *f* 98¾.

***SCHIEDAM** den 16 November.* Jenever, het Nederl. Vat, zonder fust, *f* 15. 25. Amst. proef, idem idem, *f* 16. 50. Zonder de belasting.

O P E N B A R E V E R K O O P I N G E N
VAN HUIZEN, ENZ.,
in het Notarishuis te Rotterdam,

DONDERDAG DEN 15 NOVEMBER.

De *Stoomboot*, genaamd DE STAD BRIELLE, lang 16 Ellen 7 Palmen 3 Duimen, wijd 3 Ellen 8 Palmen en hol 1 El 4 Palmen 7 Duimen, en overzulks groot 56 Tonnen, met derzelver Machine van 16 paardenkracht, Ketels, Schoorsteenen, staand en loopend Want en verderen Inventaris. In trekgeld *f* 1600, daarboven *f* 1000, verkocht.

P U B L I C A T I E.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *ROTTERDAM*,

Gezien de Circulaire van den Heer Gouverneur der provincie Zuidholland, de dato 14 dezer maand (*Provinciaalblad* n.° 89), houdende nadere voorschriften betreffende de derde algemeene tienjarige Volkstelling,

Brengen bij deze ter kennis van diegenen, welke, overeenkomstig art. 22 van het Koninklijk Besluit van den 23 October 1849 (*Staatsblad* n.° 56), *hoofdelijke Invulling-Registers* hebben ontvangen, in de plaats van Inschrijving-Biljetten, dat in de rubriek *geboorteplaats* van die hoofdelijke Invulling-Registers, zij die geboren zijn in de *gemeente*, niet tevens ingeschreven moeten worden in de kolommen *geboren in de provincie*, zijnde deze laatste kolommen enkel bestemd voor hen die in de provincie zijn geboren *buiten de gemeente*.

Rotterdam den 16 *November* 1849.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

J. F. HOFFMAN.

Ter ordonnantie van dezelve,

STORM VAN 'S GRAVESANDE.

*** De Commissie ter verzorging van Choleralijders en ter ondersteuning van derzelver Gezinnen vermeent niet achterlijk te mogen blijven, behalve de gedane uitnoodiging aan het Publiek om inzage te nemen harer Rekening en Verantwoording, waarvan zij kopij in handen der Stedelijke Regering heeft overgelegd, een uittreksel derzelve ook bij deze bekend te maken.

O N T V A N G.		*U I T G A V E.*	
Liefdegiften enz. . .	*f* 2550. 64.	Van 20 November 1848 tot 16 Junij 1849 aan 605 Gezinnen Geldelijke Onderstanden . .	*f* 3787. 86.
De zuivere opbrengst van het Concert van 31 Januarij ll.	- 2004. 55.	Voedings- en Versterkende Middelen . . .	- 383. 27½.
		Bedden en Dekens . . .	- 195. 80.
		Kolen en Turf	- 145. 50.
		2 Advertentien	21. 80.
		Saldo	- 20. 95½.
	f 4555. 19.		*f* 4555. 19.

Hiermede acht de Commissie de voldoendste verantwoording voor de edele Gevers te hebben bloot gelegd. Nadat de Ziekte zich in de helft der maand Junij jongstl. met vernieuwde woede heeft vertoond, was zij gedrongen andermaal Geldelijke Offers aan hare Menschlievende Stadgenooten aan te vragen. Niet te vergeefs heeft zij hulp ingeroepen; sedert is bij haar ingekomen *f* 3242. 35, waarvan zij wederom nader gedetailleerd verslag zal geven; tot nu is uitgegeven *f* 3144. 10, saldo in kas bij den Penningmeester *f* 98. 25.

STADGENOOTEN!

Is men bewogen en gevoelt medelijden, hier met het ongeluk van een enkel Gezin, elders met een drietal Vrouwen, wier Kostwinners verongelukt zijn, hoe veel te meer zal het lot van 300 ongelukkige Weduwen, wier mannen aan de Cholera zijn bezweken, en daardoor in armoede en diepen rouw vervallen zijn, de harten tot weldadigheid stemmen voor deerniswaardigen, die veel, ja alles met het verlies hunner Kostwinners verloren hebben; die gebukt gaan onder kommer, en zuchten in donkere vooruitzigten bij den naderenden Winter. Tot U, liefdadige Stadgenooten! die in het verborgen goed doet, weldaden uitdeelt en tranen droogt, tot U vooral smeeken die hulpbehoevenden, om nog slechts gedurende den Winter eenige ondersteuning te mogen genieten. Zult gij weigeren? De Commissie vertrouwt, dat gij ook ditmaal uwe milde hand zult openen om den nooddruftigen bij te staan. Biddend zagen wij hemelwaarts en smeekten dat het den Almagtige behagen mogt, de moordende Cholera van ons te doen verdwijnen. Hij heeft ons verhoord; de arm des doodsengels is ontwapend, die het doodelijke zwaard over onze Stad zwaaide, en wij zijn gespaard gebleven. Zullen nu dankoffers op het altaar der liefdadigheid achterwege blijven?

De Commissie enz.,

Rotterdam
den 12 *November* 1849.

P. E. VAN AALST.
A. J. DE VRIES.
M. S. SPEIJER.
J. M. LUCARDIE.

PROGRAMMA DER TENTOONSTELLING

VOOR **1850**, DOOR HET

Schilderkundig Genootschap

te ROTTERDAM.

Het **Genootschap**, met goedkeuring en medewerking van het STEDELIJK BESTUUR van *Rotterdam*, besloten hebbende dat er weder eene **TENTOONSTELLING** van **VOORWERPEN** der **BEELDENDE KUNSTEN** binnen deze Stad zal plaats hebben, brengt de daartoe vereenigde Commissie de navolgende door haar deswege gemaakte bepalingen ter kennisse van alle Maatschappijen, Beoefenaars en Voorstanders der Beeldende Kunsten.

ARTIKEL **1.** De Tentoonstelling van Kunstwerken van **Schilder-, Teeken-, Graveer-, Bouw-** en **Beeldhouwkunst**, van levende Kunstenaars, zoowel buiten als binnen dit Rijk gevestigd, zal plaats hebben in de **Groote Zaal** der **Societeit *Harmonie*.**

ART. **2.** Deze Tentoonstelling zal van Maandag den 6 Mei tot Saturdag den **1** Junij **1850**, van des morgens **10** tot des namiddags **4** ure, geopend zijn, en niet meer dan *veertien dagen* kunnen verlengd worden.

ART. **3.** Alle Kunstwerken, Schilderijen en Teekeningen, met behoorlijke lijsten voorzien, welke gedurende den tijd der Tentoonstelling onder goed toevoorzigt worden gesteld, zullen in het voornoemde Locaal van **15** tot **29** April *vrachtvrij* moeten worden ingezonden.

ART. **4.** Ieder in te zenden Stuk zal moeten worden geadresseerd aan *de Commissie voor de Tentoonstelling in de Groote Zaal der Societeit Harmonie te Rotterdam*, en vergezeld gaan van eene opgave, houdende den juisten Naam en de Woonplaats van den Vervaardiger of Inzender, met eene korte omschrijving van het onderwerp ter vermelding op den Catalogus, benevens het merk, waarmede iedere Kist of elk Kunststuk geteekend is. Zij, welke

verlangen hunne Kunstwerken te verkoopen, worden verzocht daarbij op te geven den juisten prijs waarvoor men ze zou willen afstaan, terwijl de Commissie omtrent dit laatste met de vereischte gepastheid zal handelen; geen onderhandsche koop van een ter verkoop aangekondigd Kunststuk zal door de Commissie, zonder hare voorkennis, worden erkend.

ART. 5. Geene Kopijen in olieverw naar Schilderijen, geteekende Voorwerpen naar Prent- of Steendrukmodellen, of Stukken die op vorige Tentoonstellingen alhier ter Stede geweest zijn, als mede geene Voortbrengselen van overledene Kunstenaars, zullen worden toegelaten; noch ook Kunstwerken aan anderen in eigendom toebehoorende, dan met schriftelijke toestemming van den Kunstenaar; behoudende de Commissie aan zich de bevoegdheid om de ingezondene Stukken al dan niet te plaatsen, zullende evenwel die, welke niet geplaatst mogten worden, nog *vóór* de opening der Tentoonstelling worden terug gezonden. — Alle Kunstwerken, die, na het bij Art. 2 gemelde tijdstip der inzending, mogten inkomen, zullen alleen geplaatst worden, bijaldien er nog opene plaatsen zijn.

ART. 6. Alle buiten dit Rijk wonende Inzenders worden uitgenoodigd op te geven een binnen hetzelve gevestigd Handelhuis, Commissie-Kantoor of bekend Persoon, aan een van welke zij het door hen verstrekte wenschen terug gezonden te hebben, ten ware zij zelven, na het eindigen der Tentoonstelling, over hunne Stukken aan het Locaal zouden willen beschikken.

ART. 7. Onmiddellijk na de sluiting der Tentoonstelling zullen de Kunstenaars hunne ingezondene Stukken, onverkocht zijnde, aan het Locaal der Tentoonstelling kunnen terug bekomen, en zij, die buiten deze Stad wonen, deze vrachtvrij terug ontvangen: de buitenlandsche aan de bij voorgaand artikel gemelde Adressen, en binnenlandsche aan de Inzenders. Alles echter zonder eenige verantwoordelijkheid van de zijde der Commissie, welke intusschen alle mogelijke middelen van voorzorg zal aanwenden om de Kunstwerken voor schade te behoeden. Zullende er geene Stukken gedurende de Tentoonstelling worden afgegeven.

De Commissie noodigt alle Maatschappijen, Beoefenaars en Beminnaars der Schoone Kunsten, mitsgaders alle Eigenaars of Uitgevers van Tijdschriften en Dagbladen uit, om door de verbreiding van dit Programma het daarin voorgestelde doel te helpen bevorderen. Verder vertrouwt zij dat het schoone Locaal, waarin de Tentoonstelling zal worden gehouden, hetwelk, zoowel door hare uitnemende geschiktheid voor Stukken van elken omvang, als door den indruk makenden aanblik van het geheel die het oplevert, door geen ander in ons Land wordt geëvenaard, de Kunstenaars bijzonder zal opwekken om de Voortbrengselen van hun genie te exposeren, en mede te werken deze Tentoonstelling, in genoemde Zaal, meer dan ooit op te luisteren. De Commissie is genegen om, na bekomen toestemming, eene **Loterij** aan deze Tentoonstelling te verbinden, wanneer zij zich van eene genoegzame deelneming kan overtuigd houden.

Rotterdam den 8 *November* 1849.

De Vereenigde Commissie voor de Tentoonstelling,

van wege de Regering der stad Rotterdam:	*het Bestuur des Genootschaps:*
J. F. HOFFMAN.	J. VAN HARDERWIJK, *Rz.*
D. BLANKENHEYM.	G. VAN VOLLENHOVEN.
Mr. A. SCHADEE.	Q. M. R. VER-HUELL.
	GER.D DUURING.
	L. F. TEMMINCK.
	A. J. LAMME.
	J. H. VAN DE LAAR.
	J. A. BAKKER.
	C. G. SCHUTZE VAN HOUTEN, *Secretaris.*

De Ondergeteekende betuigt bij deze zijnen vriendelijken dank, als mede voor zijne Echtgenoote en Familie, voor de menigvuldige blijken van genegenheid en vriendschap, bij hunne **Vijf en Twintigjarige Echtvereeniging** ondervonden; wenschende dat God hen allen in zijne heilige hoede gelieve te nemen en te zegenen.

Rotterdam den 17 *November* 1849. J. OTTO.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden van mijn hartelijk geliefden eenigen Zoon, JAN HERMAN, betuig ik, ook namens mijne beide Dochters, mijnen hartelijken dank.

Rotterdam den 16 *November* 1849. Wed. H. J. BAKE, geb. NIEUWKAMP.

Te *Noord-Waddinxveen* is, op den 11 November 1849, in den ouderdom van 67 jaren en 8 maanden, na eene vereeniging van 37 jaren, overleden Vrouwe SARA MARIA LANGEVELD, Echtgenoote van den Heer ARIE VAN OOSTEN.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Onze innig geliefde eenige Zoon JAKOB, de vreugde onzes levens, werd ons heden door den dood van het hart gerukt, in den jeugdigen leeftijd van nagenoeg 14 jaren.

Nieuw-Beijerland den 13 *November* 1849. A. DE GRAAF. C. DE GRAAF, geb. BEVERSLUIS.

Heden morgen circa 4 ure overleed plotseling mijn geliefde Echtgenoot, HERMANUS VAN DEN BERGH, in den ouderdom van ruim 54 jaren, waarvan ik er 32 met hem gelukkig vereenigd was. Zwaar treft mij, mijne Dochter en Behuwdzoon dit zoo onverwacht overlijden, doch wij hopen te berusten in den wil des Heeren.

Rotterdam den 13 *November* 1849. W. P. VERSLUYS, Wed. H. VAN DEN BERGH.

NB. De *Affaire der Drukkerij enz.* zal onder behoorlijk toezigt worden voortgezet.

Heden overleed, na eene korte ongesteldheid, onze geliefde Vader en Behuwdvader, de Heer JOHAN GREGORIUS MEES, in den ouderdom van 66 jaren.

Rotterdam den 16 *November* 1849. J. TH. VOGEL. M. C. O. VOGEL, geb. MEES. J. C. MEES.

. STOOMBOOTVAART OP SCHOTLAND, voor Passagiers en Goederen.

Naar **LEITH**, het Stoom-Schroefschip ***BORDER QUEEN***, Kapitein ***Thomas Duncanson;*** vertrekt Dingsdag den 20 November. Adres ten Kantore van *GEORGE LEVINGSTON* en van *J. A. HOUWENS.*

Te *Horncastle* is eene buitengewone Genezing geschied, door de

HOLLOWAY'S PILLEN EN ZALF

Eenige dagen geleden heeft Mr. JOHN SIMPSON, een zeer gea[cht] Boekhandelaar te Horncastle, ons gemeld, dat iemand van zijne ken[nissen] gedurende jaren lang zeer geleden had aan een slecht Been, waarvan snijdende pijnen de grootste smarten veroorzaakten; hij had gedurende behandeling van verschillende Geneeskundigen niet de minste betersch[ap] ondervonden. Deze Heer is echter door het gebruik dezer onfeilb[are] Middelen volkomen hersteld. — De **Zalf** geneest tevens ***Winterhanden*** en ***Voeten.***

Zijn op *franco* aanvraag a contant te bekomen bij den Heer **W. C. VAN DORT,** Depôthouder te **'s Gravenhag[e]** aan het Hoofd-Depôt bij den Heer **J. STRAATMAN,** te **'s Hertogenbosch;** als mede te **Londen,** Strand, 24[4] *Holloway's Etablissement. — Door het vermeerderd debiet zijn de* ***prijzen*** *thans de volgende:*

DOOSJES PILLEN van *f* 0. 90, *f* 2. 10, *f* 3. 30, *f* 7. 75, *f* 15. 50, *f* 23. 50.
POTJES ZALF....... „ - 0. 90, - 2. 10, - 3. 30, - 8. 15, - 15. 90, - 23. 90.

. KONINKLIJKE ZUIDHOLLANDSCHE SCHOUWBURG,

onder directie van den Heer ***A. PETERS.***

Op Saturdag den 17 November 1849: **MOEDERZEGEN,** Tooneelspel in vijf bedrijven, naar het Fransch (*la grâce de Dieu*), door den Heer *G. van Beek* (nooit alhier vertoond). Gevolgd door: **FROSINE,** of *de laatst Aangekomene*, Blijspel met Zang, in één bedrijf, naar het Fransch; waarin door M.w *Sablairolles* **zes** onderscheiden Karakters zullen vervuld en eene Aria van *Conconne* zal gezongen worden. — Aanvang ten **zes ure.**

Op Maandag den 19 November 1849, ter Benefice van den Heer ***M. J. Ruffa,*** wegens **vijf en twintigjarige werkzaamheid** aan dezen Schouwburg: **ARMOEDE EN GROOTHEID,** Tooneelspel in vier bedrijven, naar het Hoogduitsch van *Aug. von Kotzebue*, door *Corn. Loots* (in vele jaren niet vertoond). Gevolgd door (op vereerend verlangen): **DE KOOPMAN IN KINDER-SPEELGOED,** Dramatische Schets, in één bedrijf, naar het Fransch, door *W. Greeven.*

Tusschen de beide Stukken zullen door den Beneficiant eenige DICHTREGELEN, op deze gelegenheid toepasselijk, worden voorgedragen. — Aanvang ten **6 ure.**

. ROTTERDAMSCHE SCHOUWBURG.

HOOGDUITSCHE OPERA,

ONDER DIRECTIE VAN DEN HEER ***ROEDER.***

Op Woensdag 21 November 1849:

Don Juan, oder der Steinerne Gast;

groote Opera van MOZART. — Aanvang ten half 7 ure.

Prijzen der Plaatsen:

Loge.......	*f* 2. 50.	Parterre.....	*f* 1. 50.
Amphithéâtre	- 2. —.	Galerij.......	- 0. 75.

. SOIRÉE MUSICALE,

welke zal gegeven worden door

C. H. FESSELL,

op **Saturdag** den 24 November 1849, in de ***Concertzaal*** in de Bierstraat, onder medewerking van den Heer ***ERNST LUBECK,*** van 's Hage.

Het **Programma** zal nader worden bekend gemaakt. Prijs der Toegangbiljetten *f* 2. 20.

. VORDERINGEN

ten laste der Firma ***P. H. TROMP & Co.*** wordt Opgave van verzocht, en te bezorgen vóór den 23 November 1849 **Boompjes,** wijk 1, n.° 52, te Rotterdam.

. De **MOEDER** der **Kleine Kinderen** in het **Gereformeerde Burger-Weeshuis** te *Rotterdam*, om haren vergevorderden leeftijd ontslag in die Betrekking gevraagd en eervol verkregen hebbende, zal die Bediening eerlang komen te vaceren, en noodigen Regenten **Ongehuwden,** of **Weduwen** zonder Kinderen ten haren laste, beneden de 40 jaren oud, Lid der Gereformeerde Gemeente zijnde en allezins de vereischten hebbende, zich ter Vergaderkamer, in het Gesticht, aan te melden Donderdag den 22 November, des namiddags ten vier ure, en volgenden Donderdag 29 November.

. Er wordt gevraagd een

KNECHT

in een **Droogistwinkel,** met het Vak bekend. Adres *franco*, onder letter B, aan het Bureau dezer Courant.

. *TE KOOP*

de **OPSTAND** van eene **KOEK- en KRUIDENIERS-AFFAIRE,** zoo goed als **nieuw,** voor een matigen Prijs. Men adressere zich, *franco* onder de letters A B, bij den Boekhandelaar en Leesbibliotheekhouder E. VAN VLIET *Az.*, Delftschevaart alhier.

. Men biedt *TER OVERNEMING* aan eene spoedig aan te leeren **HANDELSZAAK,** welke gedurende eenige jaren als **Bijzaak** is uitgeoefend, jaarlijks eene Winst van ***f* 700** a ***f* 800** oplevert en op zichzelve behandeld voor veel uitbreiding vatbaar is; ter overneming en uitoefening zal pl. m. *f* 6000 benoodigd zijn. Hierop reflecterende adressere men zich, met *franco* Brieven onder letter P, bij den Boekhandelaar *H. V. VAN GOGH*, te Rotterdam.

. RETEMEIJER & RUYS, J. VAN STOLK *Cz.*, J. J. VAN STOLK, J. L. JACOBSON, L. L. JACOBSON *Az.* en J. BROEKMEIJER, Makelaars te Rotterdam, als last hebbende van hunne Meesters, zijn van meening op Dingsdag den 20 November 1849, des middags ten 12 ure, in het Notarishuis aan de Gelderschekade, te verkoopen: eene Partij van

1478 KRANJANGS JAVA SUIKER,

alhier aangebragt per het Nederlandsch Schip *Soolo*, Kapit. *M. Korteland*, van Batavia; liggende als per Notitie zal worden aangewezen, en daags vóór en op den verkoopdag te zien.

. De gewone MAKELAARS in KRUIDENIERS-WAREN, te Rotterdam, zullen op Woensdag de[n] 21 November 1849, des middags ten twaalf ure, in h[et] Lokaal op de Scheepmakershaven, publiek verkoopen:

EENE LADING NIEUWE KRENTEN,

bestaande in 160/1, 150/2 Booten en 365 Vaatjes, direct aangebragt van Patras per het Schip *Zwolsche Di[...]*, Kapitein *P. J. Plenzinga*, en liggende zoo als nader [...] worden aangewezen; zijnde daags vóór en op den v[er]koopdag voor een ieder te zien.

. *G. Duuring* Jr., *A. C. Dalen*, *A. van Binsberg[en]*, *J. Kolff*, *J. F. Sauerbier*, *Leonard L. Jacobson*, *J. Sinder[...]*, *L. J. Plemp van Duiveland*, *C. Suermondt* Jr. en *J. Bo[...]*, Makelaars te Rotterdam, zijn van meening, als last hebbende van hunne Meesters en na gedane aangifte con[form] de Wet, op Donderdag den 22 November 1849, des middags ten twaalf ure, in het Huis der Notarissen aan de Gelderschekade, te verkoopen: Eene Partij van

2620 Balen JAVA RIJST,

aangevoerd van Batavia per het Schip *Gouverneur-Generaal Rochussen*, Kapitein *G. F. Rijken*, en dat bij Kavelingen als in de Notitie wordt aangewezen; liggende in de Pa[k]huizen op de Wijnhaven, wijk 1, n.° 369, en Bierhaven wijk 1, n.° 374, en aldaar daags vóór en op den dag v[an] den verkoop voor een ieder te zien. Nadere onderrigting bij bovengemelde Makelaars.

VERKOOPING VAN BOEKEN,

benevens eene belangrijke Verzameling van **PLATEN** [en] **PLAATWERKEN,** op Woensdag den 21 Novemb[er] 1849 en volgende dagen, des avonds ten half zes ure, door en ten Huize van den Boekverkooper ***J. F. [...] SCHWAEBE,*** in den Oppert te Rotterdam. Zijn[de] Maandag en Dingsdag, den 19 en 20 November, te zien.

De **Catalogus** is a **10** *Cents* te bekomen.

INGEZONDEN STUKKEN.

Rotterdamsche Schouwburg.

Hinko de Vrijknecht hadden wij het genoegen niet te zien. Ook mogten wij, tot onzen spijt, de Benefiet-Voorstelling van den Heer *van Hanswijk* niet bijwonen. Was het publiek tevreden over de Acteurs, die bij de opvoering van *Groote Wereld en Goedhartigheid* bijzonder slaagden, ook de grijze kunstenaar had reden tot tevredenheid; een schoon publiek versierde en vulde de Zaal.

De belangstelling in het Nationaal Tooneel blijft aanhouden. Zoo was het jl. Saturdag wederom eene volle komedie, en geen wonder: *de Laster*, welligt het beste werk van *Scribe*, is zoo goed bezet en biedt zoo veel schoons, zoo veel leerrijks, dat wij van den goeden smaak onzer Stadgenooten niet minder mogten verwachten.

De Minister *Raimond* is eene der schoone scheppingen van den Heer *Peters*; zoo als hij sprak, spreekt de man, die met een vrij geweten zich boven den laster verheven gevoelt; zoo als hij handelde, behandelt een goed Minister baatzuchtige familie en intriganten. Zoo spreekt een staatsman met een vriend, met eene pupil, als hij voor eenige dagen het staatsleven ontvloden is. Het was merkwaardig, den Heer *Peters* in zijne verschillende toestanden gade te slaan: als minister, voogd, broeder, zoon of vriend, altijd waar en ongekunsteld.

Mevrouw *van Ollefen* en haar gemaal waren zeer goed in hunne karakters doorgedrongen; de kokette, ligtzinnige *Herminie* was bijzonder volmaakt. O, kon Mevr. *van Ollefen* dat teemen vermijden! De Heer *van Ollefen* bragt allen aan het lagchen, zoo natuurlijk was zijne hilariteit bij het opkomen; hij hield zijne rol goed vol, zijne komische verontwaardiging brak echter reeds los, vóór dat zijne gade van de liederen van SCHUBERT gesproken had.

Wat Mejufvr. *S. Sablairolles* aangaat, wij zouden hier moeten herhalen hetgeen wij vroeger over de uitvoering der rol van *Cecile* zeiden. Koud en achteloos speelde zij de eerste bedrijven; was de bekentenis harer liefde schoon en treffend, koud en onverschillig was zij bij de finale van het vijfde bedrijf, waar zij toch wel de hoofdpersoon was. Mejufvr. *S. Sablairolles* vergeet te dikwerf, dat zij *en scène* is, en dat is wel te bejammeren, want, indien zij aan geene distractien lijdt en bij haar spel denkt, speelt zij meestal goed.

Het zwaard mijns Vaders, een schoone naam voor een lief drama, dat te gerekt scheen omdat een groot stuk vooraf ging, werd door Mevrouw *Stoopendaal* zeer verdienstelijk gespeeld, de goede moeders vinden in haar altijd een hartelijke tolk. De heer *van Hanswijk* nam een ieder voor zich in door zijn komisch-ernstig en tragisch-grappig gesnap. De Heeren *Morin* en *Beems* waren respectivelijk los, ongedwongen en hartelijk, ernstig, zwaarmoedig en dweepend, zoo als *Henri* en *Gustaaf* het wezen moesten. Mejufvr. *van Ollefen* verdient loffelijke vermelding.

Laat ons in een paar regels aanhalen wat het stukje bevat:

De weduwe van een Generaal heeft twee jongelingen opgevoed, die zij beiden als hare zonen bemint; de een is echter slechts haar zoon, de andere is zijn zoogbroeder, maar wie is de zoon van den Generaal? dat weet niemand, zelfs de Moeder niet, die voor haar zuigeling twee kinderen terug ontving, zonder teekenen tot herkenning. De rampen des oorlogs maken het onwaarschijnlijke hier waarschijnlijk. De moeder heeft voor de jongelieden verborgen gehouden, dat een van beiden de zoon van een Generaal is. Het toeval brengt de weduwe iemand op zijde, die haar man heeft zien sneuvelen en haar een brief brengt, waaruit blijkt niet alleen, dat de andere de zoon is van een eerloozen deserteur, maar ook een brief bevat, die zeggen kan, wie des Generaals naam mag voeren. Doch zoo ver komt het niet; broeders en moeder zijn te zeer aan een gehecht, om aan eene scheiding te kunnen denken, of de zoete namen van moeder, zoon en broeder vaarwel te zeggen.

Henri, de zoon van den Generaal, hetgeen hij door eene verschoonbare onbescheidenheid is te weten gekomen, offert edelmoedig aan de rust zijner moeder, aan het eergevoel van zijn zoogbroeder zijne regten op den naam zijns vaders op, en verbrandt het bewijs, den brief, die het geheim bevat. Hij deelt met zijn broeder naam en fortuin, brengt hem in de armen van het voor hem bestemde meisje en behoudt voor zich alleen, om het waardig te gebruiken, het zwaard zijns vaders.

Het saturdag op te voeren drama *Moederzegen* kennen wij niet, maar wel lazen wij, dat het, ondanks herhaalde voorstellingen in twee Salons te Amsterdam, bijval en toeloop blijft erlangen. Mad. *Fargueil* en Mevr.w *Kleine* wedijveren er om de eer, wie de hoofdrol, *Maria*, een zwaar beproefd meisje, het best, het natuurlijkst zal voorstellen. Mevr. *Valois* wenschen wij als *Maria* een schoon succès. Dat Mejufvr. *S. Sablairolles* als *Frosine* uitmunt, en de aria uit *Jeanne Hachette* heerlijk zingt, weet een ieder.

Al behoort de heer *Ruffa* niet in den eersten rang onzer tooneelkunstenaren, gedurende vijf en twintig jaren was hij een ijverig en nuttig lid van onzen Schouwburg. Hij en zijne gade droegen tot het wel slagen van menige voorstelling veel bij. Van harte wenschen wij dat het maandag avond voor hem een wezenlijk zilveren feest zij.

14 *November* 1849. D.

Te *Rotterdam*, bij JAN ARRENBERG & Co.